

Väestörekisterikeskus
Befolkningsregistercentralen

datum 5.3.2012

dnr 1039/330/12

Till kommunstyrelserna (exkl. kommunerna på Åland)

ANMÄLAN AV ÄNDRAD INDELNING I RÖSTNINGSSOMRÅDEN TILL MAGISTRATEN

1. Allmänt

Enligt 8 § i vallagen utgör kommunen ett röstningsområde, om det inte är nödvändigt att dela in den i flera röstningsområden. Vallagen innehåller inte några noggrannare bestämmelser om röstningsområdenas areal eller invånarantal. Beslut om röstningsområdena fattas av fullmäktige.

Om indelningen i röstningsområden har ändrats genom ett beslut av fullmäktige gäller den nya indelningen vid val och folkomröstningar som förrättas från och med den 15 oktober 2012, om fullmäktiges beslut anmäls till magistraten senast den 30 april 2012. Den angivna tidpunkten och förfarandet är ovillkorliga och måste iakttas om man vill att den ändrade indelningen i röstningsområden ska gälla vid det kommunalval som förrättas den 28 oktober 2012.

Magistraten förmedlar de ändringar i indelningen i röstningsområden som har kommit till dess kännedom till Befolkningsregistercentralen, som ser till att varje byggnad i byggnadsinformationen i befolkningsdatasystemet förses med korrekt information om vilket röstningsområde byggnaden tillhör enligt fullmäktiges beslut. Befolkningsregistercentralen sörjer även för att uppgifterna om röstningsområdena är uppdaterade i valdatasystemet när informationen om röstningsställena inför respektive val börjar upprättas.

Då ett rösträttsregister inför ett val upprättas utifrån informationen i befolkningsdatasystemet fastställs en röstberättigad persons röstningsområde utifrån den information som har antecknats för den röstberättigade personens bostadshus. Utifrån detta bestäms vilket röstningsområde och röstningsställe de röstberättigade i vallängden hänförs till, med andra ord var de röstberättigade kan gå och rösta på valdagen.

Fullmäktige fastställer i sitt beslut om att ändra indelningen i röstningsområden även röstningsområdet för röstberättigade som saknar bostad, bor på inrättningar eller är fast bosatta utomlands.

2. Ändringar i indelningen i röstningsområden ska anmälas till magistraten senast 30.4.2012

Enligt 8 § 2 mom. i vallagen ska kommunen anmäla ett fullmäktigebeslut som gäller ändring av indelningen i röstningsområden till magistraten senast den 30 april 2012, om man vill att den ändrade indelningen i röstningsområden ska gälla vid kommunalvalet i oktober.

För att säkerställa att informationen förmedlas på ett smidigt och felfritt sätt borde man informera magistraten om en pågående ändring av indelningen i röstningsområden i god tid före den tidsgräns som vallagen anger. Om fullmäktige redan har fattat beslut om att ändra indelningen i röstningsområden från och med den 15 oktober 2012 ska den anmälan till magistraten som föreskrivs i vallagen göras utan dröjsmål. Magistraternas kontaktuppgifter finns vid behov tillgängliga på webbplatsen www.maistraatti.fi/sv.

I praktiken räcker det med att anmälan om ändring av indelningen i röstningsområden innehåller följande:

- ett utdrag ur fullmäktiges protokoll,
- de skriftliga utredningar inklusive eventuella kartbilagor med vilka ändringen har lagts fram för fullmäktige inför beslutsfattandet (kan ingå i det ovannämnda utdraget och behöver då inte lämnas in separat).

I de dokument som ingår i anmälan ska det i samtliga fall tydligt framgå vilket röstningsområde den ändrade indelningen gäller, och uppgifterna ska specificeras på det sätt som uppdateringen av befolkningsdatasystemet förutsätter. Indelningen i röstningsområden registreras i systemet ända ner till varje enskild byggnad. Följaktligen måste kommunen klart och tydligt uppge vilka områden som slås ihop och vilka som splittras osv.

Den indelning i röstningsområden som fullmäktige har beslutat om och som har anmälts till magistraten gäller tills vidare, dvs. i alla val och folkomröstningar fram till dess att indelningen ändras igen i den ordning som vallagen anger.

3. Registrering av ändringar i indelningen i röstningsområden i befolkningsdatasystemet

Befolkningsregistercentralen sörjer i praktiken för att ändringar i indelningen i röstningsområden registreras i befolkningsdatasystemet, så att ändringarna beaktas då rösträttsregistret för respektive val upprättas.

Magistraten meddelar Befolkningsregistercentralen om de beslut gällande ändringar i indelningen i röstningsområden som magistraten har fått kännedom om av kommunerna senast den 2 maj 2012. Befolkningsregistercentralen kontaktar vid behov de aktuella kommunerna och magistraternas ansvariga personer och kan be dessa att granska resultatet av registreringen av den ändrade indelningen i röstningsområden allteftersom arbetet framskrider.

Informationen om röstningsområde är i befolkningsdatasystemet i första hand en byggnadsuppgift, och röstningsområdet för en röstberättigad person fastställs utifrån den registrerade informationen om i vilken byggnad personens

fasta bostad är belägen. I befolkningsdatasystemet kan en byggnads läge i förhållande till indelningen av kommunen i röstningsområden definieras utifrån följande uppgifter:

- beteckningen för röstningsområdet enligt den gällande (gamla) indelningen i röstningsområden,
- kartkoordinaterna för byggnadens s.k. mittpunkt,
- gatuadressen,
- beteckningen för den fastighet där byggnaden är placerad.

Med tanke på registreringsbehoven är det mest praktiskt att fastställa ändringar i indelningen i röstningsområden antingen som ändringar i förhållande till den gamla indelningen i röstningsområden (när det helt enkelt är fråga om att hela gamla röstningsområden slås samman till nya röstningsområden) eller genom att rita upp de nya gränserna för röstningsområdena i det GIS-program som kommunen har tillgång till.

Om ändringen av indelningen i röstningsområden gäller sammanslagning av två eller flera röstningsområden är registreringen av ändringen en tekniskt sett enkel åtgärd. Då behöver kommunen endast lämna in en verbal utredning och eventuellt bifoga en allmänt hållen kartsbild till denna för att ändringen ska kunna registreras.

När ändringen av indelningen i röstningsområden handlar om att de gamla röstningsområdena delas in på ett nytt sätt, genomförs registreringen av ändringarna i röstningsområdena med hjälp av GIS-teknik med utgångspunkt i den information som kommunerna har lämnat om de nya gränserna för röstningsområdena samt de uppgifter som befolkningsdatasystemet innehåller om byggnadernas läge på ett kartunderlag (koordinaterna för byggnadernas mittpunkter).

I det här fallet ska kommunerna inte enbart meddela magistraten om fullmäktiges beslut inom den utsatta tiden på det sätt som vallagen förutsätter, utan gränserna för röstningsområdena enligt beslutet ska överlämnas i elektronisk form till Timo Salovaara på Befolkningsregistercentralen, tfn (09) 2291 6551, e-post: fornamn.efternamn@vrk.fi.

Kommunerna ombes lämna in gränserna för röstningsområdena i KKS-grundkoordinatsystemet i form av överföringsfiler i Mapinfo-format. *Vid behov kan informationen om gränserna för de nya röstningsområdena även överlämnas på annat sätt. Man bör dock i god tid avtala om detta med den ovan nämnda kontaktpersonen på Befolkningsregistercentralen.*

När man fastställer indelningen av kommunen i röstningsområden borde man se till att inget röstningsområde har ett så stort antal röstande att det medför nackdelar för de röstande i form av stockningar på röstningsstället. Att ett röstningsområde har ett mycket stort antal röstande medför även att den preliminära resultaträkningen på valdagens kväll går långsammare, så att hela kommunens resultaträkning fördröjs.

Vid behov kan man enkelt och på ett ändamålsenligt sätt dela in kommunens röstningsområden i områden som till antalet röstande är mindre eller har en jämnare fördelning på det sätt som nämns ovan, dvs. genom att definiera

gränserna för de nya röstningsområdena på en karta/i ett GIS-program och överlämna informationen om gränserna till Befolkningsregistercentralen.

Kommunsammanslagningar

Den indelning i röstningsområden som träder i kraft den 15 oktober 2012 och som tillämpas när kommunalvalet förrättas, beaktar de förändringar i kommunindelningen som träder i kraft den 1 januari 2013.

Då ett beslut av statsrådet eller finansministeriet om ändrad kommunindelning föranleder en översyn av indelningen i röstningsområden (till exempel en ändring av numren på röstningsområdena i och med att kommunen vid sammanslagningen får nya röstningsområden eller som en följd av att ett eller flera röstningsområden försvinner), ska kommunfullmäktige eller organisationskommissionen för den nya kommunen fatta beslut om indelningen i röstningsområden i den utvidgade kommunen eller den nya kommunen. När hela kommuner slås samman måste ett beslut om indelningen i röstningsområden alltid fattas – utan undantag.

Om beslutet om ändring av kommunindelningen har fattats i ett så tidigt skede att man hinner ändra indelningen i röstningsområden och meddela magistraten om detta senast den 30 april 2012, är förfarandet det samma som normalt vid ändring av indelningen i röstningsområden, och man kan vid behov fatta ett beslut om exempelvis sammanslagning eller delning av röstningsområden eller ändrade gränser för röstningsområdena.

Om man på grund av tidpunkten för beslutet om kommunindelningen inte hinner meddela magistraten om den ändrade indelningen i röstningsområden före den 30 april 2012, kan kommunen eller organisationskommissionen för kommunsammanslagningen se över indelningen i röstningsområden genom att numrera om de befintliga röstningsområdena. I ett så sent skede går det dock inte längre att ändra gränserna mellan röstningsområdena.

4. För kommunens byggnadstillsyns kännedom

Kommunens byggnadstillsyn sörjer för att korrekt information om röstningsområdet registreras för alla nya byggnader som uppförs i kommunen redan när byggnadstillstånd beviljas. De tillståndsenliga uppgifterna om nybygget anmäls till Befolkningsregistercentralen (elektroniskt) eller magistraten (på pappersblankett) för registrering i befolkningsdatasystemet. På så sätt har byggnaden redan försetts med information om röstningsområde när de första invånarna flyttar in.

När indelningen i röstningsområden ändras i kommunen ska de personer som ansvarar för ändringen av indelningen informera kommunens byggnadstillsyn om ärendet och se till att byggnadstillsynen anger informationen om röstningsområde enligt den gamla indelningen för byggnadstillstånd som beviljas i juli, medan **byggnadstillstånd som beviljas från och med augusti ska föras med information om röstningsområde enligt den nya indelningen som träder i kraft den 15 oktober**. Informationen om de byggnadstillstånd som har beviljats i augusti anmäls och registreras i befolkningsdatasystemet i september, då man i systemet redan har övergått till att använda den indel-

ning i röstningsområden som ska följas i val som förrättas från och med den 15 oktober. Rösträttsregistret för det kommunalval som förrättas den 28 oktober upprättas således utifrån situationen i befolkningsdatasystemet vid utgången av den 7 september.

Kontaktpersonerna på Befolkningsregistercentralen, som finns omnämnda i slutet av det här brevet, ger vid behov ytterligare information och anvisningar i ärendet.

5. Information om röstningsområdena och röstningsställena på valdagen

Nummer på röstningsområdet

Det är obligatoriskt med nummer på röstningsområdena, också när kommunen bara har ett röstningsområde, det vill säga när kommunen inte är indelad i röstningsområden. Då har röstningsområdet alltid nummer 001.

Numren på röstningsområdena ligger i intervallet mellan 001 och 999 och kan åtföljas av en versal (A, B...), det vill säga en s.k. indelningsbokstav. Röstningsområdena numreras i allmänhet från 001 och uppåt utan luckor.

Genom att använda indelningsbokstäver kan man dela in ett röstningsområde enligt den gamla indelningen i två röstningsområden genom att ha kvar det gamla numret på röstningsområdet och lägga till en bokstav.

Exempel: Röstningsområde 008 delas in i två. De nya röstningsområdena blir då 008A och 008B. (Inte: 008 och 008A.) Beteckningarna för röstningsområdena 009, 010, 011 osv. ändras inte.

Man kan naturligtvis lägga till ett röstningsområde utan att använda indelningsbokstäver. Då ändras numret på alla röstningsområden som kommer efter det röstningsområde som har lagts till.

Namn på röstningsområdet

Röstningsområdet kan ges ett namn om det finns fler än ett röstningsområde i kommunen. (Kommuner med bara ett röstningsområde kan ge röstningsområdet samma namn som kommunen.) Namnet på röstningsområdet skrivs ut på meddelandekortet om rösträtt och bör med tanke på de röstande vara så tydligt och beskrivande som möjligt. Det rekommenderas att kommunerna använder namn på stads- eller kommundelar, byar och andra tydliga Ortsnamn av motsvarande slag som syftar på samhällsstrukturen och som är allmänt kända bland invånarna. Flera röstningsområden kan ha samma namn om det är befogat (exempelvis en stor stadsdel), men då måste namnet åtföljas av en versal för att områden med samma namn ska kunna skiljas åt.

Exempel:

Röstningsområdena Ulrikasborg A, Ulrikasborg B och Ulrikasborg C.

Röstningsområdet bör inte ha samma namn som röstningsstället, bland annat för att båda anges på meddelandekortet. Att röstningsstället ändras skulle i det här fallet leda till att också namnet på röstningsområdet måste ändras

(trots att det kanske endast är fråga om ett tillfälligt byte av röstningsställe i röstningsområdet, till exempel på grund av en renovering).

Namn på röstningsstället på valdagen

Varje röstningsområde ska ha ett röstningsställe, där de röstberättigade som finns upptagna i vallängden för området i fråga kan gå och rösta på valdagen. Namnet på röstningsstället anges på meddelandekortet i enlighet med kommunens beslut. Precis som röstningsområdenas namn bör namnet på röstningsstället vara så tydligt och beskrivande som möjligt, så att det är lätt för de röstande som bor i röstningsområdet att hitta fram. Röstningsställena på valdagen finns vanligen på skolor eller andra kommunala verksamhetsställen, och det är naturligt att använda de vedertagna officiella namnen (som sannolikt finns på de informationstavlor, skyltar och liknande som finns på platsen).

Exempel på namn på röstningsstället på valdagen:

Kronoby lågstadieskola
Stadshuset
Drumsö filialbibliotek

Besöksadress för röstningsstället på valdagen

Besöksadressen för röstningsstället anges på meddelandekortet, och precis som namnet på röstningsstället är informationen viktig för att man ska hitta fram till röstningsstället i praktiken. Den adress som anges för röstningsställena ska vara besöksadressen, inte postadressen: det är fråga om den adress som de röstande behöver för att hitta rätt. Därför ingår inte information om postnumret eller postanstalten i röstningsställets adress.

Exempel på adresser till röstningsställen:

Centralgatan 4
Parkgatan 20, entréhallen på vån. 2
Torggatan 2, ingång från Kyrkogränden

Röstningsområdena och röstningsställena i alla kommuner kan kontrolleras i delregistret för basdata i valdatasystemet. Där kan man se vilka lösningar andra kommuner har gått in för i fråga om namnen och adresserna.

Röstningsområden för särskilda grupper

När kommunfullmäktige beslutar om ändringar i indelningen i röstningsområden måste man samtidigt bestämma vilket av kommunens röstningsområden som ska gälla de röstberättigade i kommunen som enligt befolkningsdatasystemet inte är bosatta i någon fastighet (byggnad eller lägenhet). Till denna grupp hör förutom kommuninvånare utan stadigvarande bostad och personer på vårdinrättningar eller andra inrättningar även kommunens s.k. frånvarande befolkning, det vill säga finländska medborgare som är permanent bosatta utomlands (så kallade utlandsfinländare).

Utlandsfinländare har inte rösträtt vid kommunalval, men de kan rösta i riksdagsval, presidentval och Europaparlamentsval också på valdagen på röst-

ningsstället i det röstningsområde som har angetts för den frånvarande befolkningen i deras så kallade folkbokföringskommun.

När kommunen fastställer röstningsområdet för de röstberättigade som inte är bosatta i någon fastighet, anger magistraten detta som röstningsområde för personer på vårdinrättning, bostadslösa och personer utan känd hemvist och andra särskilda grupper. Befolkningsregistercentralen anger för sin del automatiskt samma röstningsområde som förval också för utlandsfinländare. Helsingfors är ett undantag i detta fall. Där är fallen så många att staden har ett särskilt röstningsområde för bostadslösa m.fl. Helsingforsbor och ett separat röstningsområde för utlandsfinländare.

Vanligen brukar röstningsområdet för särskilda grupper vara ett röstningsområde (röstningsställe) med goda kommunikationer.

6. Tidtabell för anmälan av ändringar i indelningen i röstningsområden

- Kommunerna ska anmäla fullmäktiges beslut om att ändra indelningen i röstningsområden till magistraten **senast måndagen den 30 april 2012** (8 § i vallagen).
- Magistraten ska förmedla informationen om kommunernas ändringar i indelningen i röstningsområden till Befolkningsregistercentralen (adress: PB 70, 00581 HELSINGFORS) allteftersom kommunerna lämnar in anmälningarna, dock senast onsdagen den 2 maj 2012.
- Befolkningsregistercentralen skickar ut uppgifterna över de nummerbe-teckningar och namn på röstningsområdena som har registrerats i befolk-ningsdatasystemet till kommunerna för kontroll senast måndagen den 4 juni 2012.
- Om kommunen på grund av ett beslut om ändrad kommunindelning måste fatta ett beslut om att se över indelningen i röstningsområden och på grund av tidsschemat för beslutet om kommunindelningen inte kan genomföra detta och anmäla ändringarna på normalt sätt senast den 30 april 2012, ska kommunen anmäla ändringen till magistraten (och på grund av tidpunk-ten samtidigt även till Befolkningsregistercentralen) senast onsdagen den 11 juli 2012.

7. Kontaktpersoner på Befolkningsregistercentralen

Anmälan och registrering av ändringar i indelningen i röstningsområden, även beträffande byggnadstillstånd:

- Leila Kivistö, tfn (09) 2291 6579

Elektronisk anmälan av gränserna för röstningsområdena; valärenden i all-mänhet

- Timo Salovaara, tfn (09) 2291 6551

E-postadresser: fornamn.efternamn@vrk.fi.

Den statistik över kommunens invånarantal enligt röstningsområde som an-vänds för kartläggning av behovet av att göra ändringar i indelningen i röst-

ningsområden och annan planering finns tillgänglig på Befolkningsregistercentralens webbplats www.vrk.fi, under punkten:

”STATISTIK” – Valstatistik – Invånare.

Kommunstyrelsen ombes bringa detta brev till kommunens centralvalnämnds kännedom. Om kommunen har fattat ett beslut om att ändra indelningen i röstningsområden eller om ett ärende beträffande ändring av indelningen i röstningsområden är anhängigt i kommunen, ombes centralvalnämnden bringa detta brev också till kommunens byggnadstillsyns kännedom och säkerställa att ändringen av indelningen i röstningsområden då den genomförs även beaktas vid behandlingen av byggnadstillståndsärenden, i enlighet med anvisningarna i kapitel 4 i detta brev.

Chef för informationstjänster

Timo Salovaara

TILL KÄNNEDOM

Magistraterna och deras enheter